S?n?fta Motivasyon Yönelimleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?fta Motivasyon Yönelimleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30395

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

S?n?fta Motivasyon Yönelimleri Ölçe?i (SMYÖ), ö?rencilerin akademik ba?lamda sergiledikleri güdülenme türlerini ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlama çal??mas? yap?lm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, ö?rencilerin ö?renme süreçlerine kat?l?m?n? sa?layan temel itici güçleri, yani hem içsel hem de d??sal motivasyon e?ilimlerini de?erlendirir. Öznur Tulunay-Ate? ve Burak Buluç taraf?ndan 2015 y?l?nda gerçekle?tirilen geçerlik ve güvenirlik çal??mas? sonucunda, ölçe?in Türkiye örnekleminde kullan?labilirli?i kan?tlanm??t?r.

Toplam 30 maddeden olu?an bu ölçek, iki ana faktörü bar?nd?r?r: ?çsel Motivasyon ve D??sal Motivasyon. Yan?tlar, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld???n? belirten 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi üzerinden toplan?r. Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lar? ve uygulay?c?lar? için ö?rencilerin s?n?f içi motivasyon profillerini derinlemesine anlamalar?na olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci motivasyonu, motivasyon yönelimleri, içsel motivasyon, d??sal motivasyon, s?n?f ortam?, akademik ba?ar?, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Öznur Tulunay Ate?, Burak Buluç

Amaç

S?n?fta Motivasyon Yönelimleri Ölçe?i'nin temel amac?, ö?rencilerin ö?renme faaliyetlerine yönelik sahip olduklar? motivasyon kaynaklar?n? ve düzeylerini bilimsel yöntemlerle belirlemektir. Ölçek, ö?rencilerin bir aktiviteyi kendi iste?iyle mi (içsel) yoksa d??sal ödüller veya bask?lar nedeniyle mi (d??sal) gerçekle?tirdi?ini ayr??t?rmay? hedefler.

Bu uyarlama çal??mas?, uluslararas? alanda kabul görmü? motivasyon yap?lar?n? Türk kültür ve e?itim sistemine uygun hale getirerek, yerel ara?t?rmalarda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamay? amaçlam??t?r. Bu sayede e?itimciler, ö?rencilerin güdülenme profillerine göre daha etkili ö?retim stratejileri geli?tirebilirler.

Yap?

Ölçek, motivasyon literatürünün temelini olu?turan iki ana psikolojik yap? üzerine kurulmu?tur: ?çsel Motivasyon ve D??sal Motivasyon. Bu yap?lar, ö?rencilerin ö?renme eylemine yükledikleri anlam ve amaçlar? temsil eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?çsel Motivasyon: Bu faktör, ö?rencinin ö?renme sürecinden do?rudan zevk almas?n?, merak?n? gidermesini ve ki?isel geli?imini amaçlamas?n? ifade eder. Ölçekte bu yap?y? ölçen 17 madde bulunmaktad?r.

D??sal Motivasyon: Bu faktör, ö?rencinin d??ar?dan gelen sonuçlar (iyi notlar, ebeveyn onay?, ödüller veya cezadan kaç?nma) için ö?renme eylemini gerçekle?tirmesini ifade eder. Ölçekte bu yap?y? ölçen 13 madde bulunmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlanmas? sürecinde yap? geçerli?i analizleri öncelikli olarak yürütülmü?tür. Yap?lan analizler, orijinal ölçe?in teorik yap?s?n?n, Türk örnekleminde de korundu?unu ve ölçe?in gerçekten de içsel ve d??sal motivasyon yap?lar?n? ölçtü?ünü göstermi?tir.

Tulunay-Ate? ve Buluç (2015) çal??mas?nda, faktör yükleri ve model uyum indeksleri incelenerek ölçe?in yap?sal do?rulu?u test edilmi?tir. Bu bulgular, S?n?fta Motivasyon Yönelimleri Ölçe?i'nin ilgili psikolojik yap?lar? do?ru ve anlaml? bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl?l?k düzeyini belirlemek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Bu çal??malar genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplamalar?n? içerir. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda elde edilen güvenirlik katsay?lar?, hem ?çsel Motivasyon hem de D??sal Motivasyon alt boyutlar? için kabul edilebilir veya üstün düzeyde bir iç tutarl?l??a i?aret etmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in ö?rencilerin motivasyon düzeylerini zaman içinde ve farkl? durumlarda istikrarl? bir biçimde ölçebildi?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? ortaya koymak amac?yla yürütülen analizler, ölçe?in teorik beklentilere uygun olarak iki faktörlü bir yap? sergiledi?ini do?rulam??t?r. Bu analizler, 30 maddenin net bir ?ekilde iki ayr? boyuta da??ld???n? göstermi?tir.

Faktör da??l?m? ?u ?ekildedir: 17 madde **?çsel Motivasyon** faktörüne, 13 madde ise **D??sal Motivasyon** faktörüne yüklenmi?tir. Bu net ayr?m, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu ve içsel ve d??sal motivasyon kavramlar?n? birbirinden ay?rabildi?ini kan?tlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 30 maddeden olu?an, iki faktörlü (?çsel ve D??sal Motivasyon) be?li Likert tipi öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Grup: Okul ça??ndaki ö?renciler.

Ya? Grubu: Ara?t?rma yap?lan örnekleme göre ilkö?retim veya ortaö?retim ö?rencileri.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki e?itim kurumlar?nda ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, verilen ifadelere ne kadar kat?ld?klar?n? veya ifadelerin kendilerine ne kadar uygun oldu?unu belirten be? seçenekten birini i?aretler.

Anahtar Kelimeler

E?itim psikolojisi, akademik motivasyon, ölçek geli?tirme, psikometrik test, iç tutarl?l?k, yap? geçerli?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: otates@mehmetakif.edu.tr (Sorumlu Yazar: Öznur Tulunay Ate?)

Yaz??ma Adresi: Öznur Tulunay Ate? (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2015

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in bilimsel ve akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari veya geni? çapl? uygulamalar için özel izinler talep edilebilir.

Ek Bilgi: Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: sinifta-motivasyon-yonelimleri-olcegi-toad.pdf. Ayr?ca, uyarlama çal??mas?n?n makalesine ait PDF dosyas? bu ba?lant?da mevcuttur: aceddergisi.com.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Tulunay-Ate?, Ö. ve Buluç, B. (2015). S?n?fta Motivasyon Yönelimleri Ölçe?i geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Uluslararas? Anne Çocuk ve E?itim Dergisi (ACED), 6*, 103-124.

S?n?fta Motivasyon Yönelimleri Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, 1 ile 5 aras?nda de?er alan maddelerden olu?an be?li Likert tipi bir ölçektir. Uygulay?c?lar için cevap seçenekleri ?unlard?r:

Hiç bana uygun de?il

Biraz bana uygun

Bana uygun

Ço?unlukla bana uygun

Kesinlikle bana uygun

Faktör Da??l?m?:

?çsel Motivasyon Faktörü (17 Madde): 1, 3, 4, 7, 9, 10, 12, 15, 17, 18, 21, 22, 24, 25, 28, 29, 30

D??sal Motivasyon Faktörü (13 Madde): 2, 5, 6, 8, 11, 13, 14, 16, 19, 20, 23, 26, 27

ARABPSYCHOLOGY.COM